

Toetsbeleid

2023-2024

Dit document is tot stand gekomen vanuit de werkgroep onderwijsbeleid
(P. de Prez, J. de Vos, A. van Houten, M. van Sluijs, M. Hansen)

Inhoud

Inleiding	3
Doel	3
Visie	3
Toetsen	4
Vakgroepen	4
Doorlopende leerlijn.....	4
Gemeenschappelijke afspraken t.a.v. toetsen (borgen kwaliteit)	5
Toetskwaliteit	5
Aantal toetsen per periode	5
Deadline nakijken toetsen.....	5
Weging.....	5
Afname toets	5
Beoordeling en mondelinge toetsen	6
Hulpmiddelen	6
Voortschrijdend gemiddelde	6
Inhaaltoetsen.....	6
Stille week	6
PTA.....	6
Schoolexamen	7
Inhoud van het schoolexamen	7
Ziekte en verzuim	7
Herkansbaarheid toetsen/schoolexamens.....	7
Onregelmatigheden.....	8
Toetsen in de onderbouw (leerjaar 1-2)	9
Toetsen in de bovenbouw (leerjaar 3-4)	10

Inleiding

Gedurende hun gehele schoolloopbaan worden leerlingen getoetst. Voordat leerlingen op Het Vak College Hillegersberg hun diploma in ontvangst nemen, hebben zij meerdere toetsen afgelegd. Op basis van de resultaten van deze toetsen worden allerlei belangrijke beslissingen genomen.

Toetsen zijn als begin- en eindpunt van het onderwijsproces bij uitstek sturend voor kwaliteitsimpulsen aan het primaire proces. Toetsen spelen bijvoorbeeld een grote rol bij de determinatie van onze leerlingen, daarom is het van belang dat het met de transparantie, betrouwbaarheid en validiteit goed zit.

Het Vak College Hillegersberg werkt aan de kwaliteit en borging van toetsen en het schoolexamen. De basis daarvan is een uitgewerkt en gedragen toetsbeleid. Dit bevordert in school een gemeenschappelijke visie op toetsen in het algemeen en het schoolexamen in het bijzonder. Het toetsbeleid legt alle gezamenlijke afspraken vast op het gebied van toetsen. De examencommissie heeft hierin een controlerende en borgende functie.

Doel

Het doel van een gebalanceerd toetsbeleid is het inzetten van kwalitatief hoogwaardige toetsen, die aansluiten bij het niveau van de leerling, die de determinatie ondersteunen en de borging van de kwaliteit van toetsen.

Visie

Docenten op het Vak College Hillegersberg zetten leerlingen bewust aan tot leren. Docenten proberen met hun onderwijs leerlingen te stimuleren om zo het onderwijsleerproces van de leerlingen op gang te brengen. Het daadwerkelijke leerproces ligt echter bij de leerling zelf en daarmee ook de verantwoordelijkheid voor dit leerproces.

Om het leerproces van de leerlingen te monitoren zijn toetsen en beoordelingen - zowel summatief als formatief - essentiële hulpmiddelen. Dit betreft toetsen. Met toetsen en beoordelingen wordt vastgesteld of iemand aan de minimum niveau-eisen voldoet. Bovendien draagt iedere toets bij aan het leerproces van de leerling.

Toetsen vormen een vertrekpunt voor (verder) leren. Aan de hand van toetsen, maar ook door feedback na toetsen, ontwikkelen leerlingen inzicht in wat er van hen wordt verwacht en kunnen zij gerichte strategieën ontwikkelen voor verbetering van hun leerprestaties.

Het toetsen en beoordelen vormt geen aparte activiteit, maar wordt gezien als onderdeel van het onderwijs. Hiermee wordt 'learning to the test' voorkomen en wordt verwerking van toetsresultaten en feedback aangemoedigd.

Toetsen

Het Vak College Hillegersberg onderscheidt verschillende soorten toetsen:

- proefwerk. Onder een proefwerk verstaan we een toets, die een grotere leerstofeenheid toetst.
- overige toetsen, zoals de mondelinge toets, werkstukken, spreekbeurten en presentaties, assessments, practica, praktische opdrachten, onderzoeksopdrachten.

Daarnaast kennen we een onderscheid tussen beoordelend en formatief toetsen.

A. Beoordelende toetsen (summatief)

Toetsen als middel om te bepalen of de individuele leerling leerdoelen heeft behaald (gekoppeld aan bevordering). We toetsen alleen kennis en vaardigheden die als leerdoel zijn geformuleerd.

B. Niet beoordelende toetsen (formatief)

Toetsen als middel om feedback te geven aan leerling

Toetsen als middel om de individuele leerling uit te dagen

Toetsen als middel voor docenten om te bepalen of leerdoelen zijn behaald

Vakgroepen

De vakgroep is gezamenlijk verantwoordelijk voor de onderwijskwaliteit van het betreffende vak.

De hoeveelheid en inhoud van proefwerken, schriftelijke overhoringen en andere toetsen in leerjaar 1 t/m 3, is in het **PTO** (Programma van Toetsing Onderbouw) vastgelegd. Voor het schoolexamen in leerjaar 4 worden deze vastgelegd in het **PTA** (Programma van Toetsing en Afsluiting).

Doorlopende leerlijn

Een doorlopende leerlijn geeft aan hoe leerlingen voor een bepaald vak gedurende hun schoolloopbaan van het beginniveau tot het vereiste eindniveau komen. Het is een doorlopend programma waarbij de vakgroep bepaalt welke stof wordt aangeboden, wanneer het wordt aangeboden en hoe het wordt aangeboden, aansluitend bij de bij het Ministerie van OC&W voorgeschreven eindtermen.

De doorlopende leerlijn vraagt naast inhoudelijke afstemming – welke stof en hoofdstukken behandel je in welk leerjaar – ook een afstemming op welk cognitief niveau de stof behandeld moet worden. Hiermee wordt bereikt dat bijvoorbeeld de overgang naar verschillende leerjaren “soepeler” verloopt. De eindcijfers van de leerling in het ene leerjaar *moeten een voorspellende waarde hebben* voor de resultaten het jaar daarop volgend.

Het verbinden van de doorlopende leerlijn is de verantwoordelijkheid van de vakgroep, de docenten binnen de vakgroep hebben namelijk de expertise en de verantwoordelijkheid om de doorlopende leerlijn inhoudelijk vorm te geven en vervolgens de cognitieve niveaus met elkaar te verbinden.

Gemeenschappelijke afspraken t.a.v. toetsen (borging kwaliteit)

Toetskwaliteit

De toetskwaliteit en de normering worden bewaakt door de vakgroep:

- elke toets wordt vooraf besproken met de vakgroep, binnen en/of in geval van eenmansvakgroeps buiten de school
- de normering wordt vooraf vastgesteld door de vakgroep
- leerlingen krijgen de mogelijkheid een gemaakte toets in te zien en na te bespreken met de docent, waarbij een reactie op het resultaat mogelijk is

Aantal toetsen per periode

Een schooljaar bestaat uit 4 periodes (in leerjaar 4 is periode 4 het examen). Elke periode wordt afgesloten met een toetsweek (in leerjaar 4 is dat het centraal examen).

Het aantal toetsmomenten is vastgelegd in het PTO / PTA:

- in ieder geval 1 toets in de toetsweek van 50 minuten in leerjaar 1 en 2 en 50/100 minuten in leerjaar 3 en 100 minuten in leerjaar 4
- het maximaal aantal toetsen per periode is 3 waarvan één toets in de toetsweek wordt afgenomen

Er mogen per dag maximaal twee toetsmomenten worden ingepland die minimaal een week van tevoren zijn opgegeven en in Magister zijn ingevoerd. In de les voorafgaande aan het toetsmoment wordt geen nieuwe toetsstof meer aangeboden en krijgen leerlingen de kans vragen te stellen over de te toetsen stof.

Deadline nakijken toetsen

Toetsen worden binnen tien werkdagen (twee weken) nagekeken en ingevoerd in Magister, behoudens bijzondere situaties zoals ziekte en (school)examenperiodes.

Weging

De weging van de verschillende toetsen wordt door de vakgroep bepaald en vooraf aan de leerlingen bekend gemaakt middels een uniform voorblad. Vakgroepen maken over de weging afspraken die worden vastgelegd in PTO/PTA.

Afname toets

Het is vooraf duidelijk:

- welke hulpmiddelen mogen worden gebruikt
- welke materialen nog op tafel mogen liggen
- of leerlingen tijdens de toets vragen mogen stellen of naar het toilet mogen
- wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn
- dat onregelmatigheden (zoals spieken) kunnen leiden tot een 1,0 als cijfer

Beoordeling

Bij de beoordeling wordt gebruikgemaakt van cijfers afgerond op één decimaal achter de komma.

Mondelinge toetsen

Bij mondelinge toetsen wordt altijd het '4-ogenprincipe'm gehanteerd. Dit betekent dat er altijd 2 docenten aanwezig zijn bij de afname van mondelinge toetsen en SE's

Hulpmiddelen en tijdsverlenging

Leerlingen met een beperking hebben recht op de faciliteiten zoals deze vermeld staat op de faciliteitenkaart, mits zij beschikken over een officiële verklaring. Een leerling die recht heeft op tijdsverlenging krijgt maximaal 30 minuten extra tijd bij het eindexamen en 20% van de totale toetstijd bij overige toetsen (bijvoorbeeld 10 minuten bij een toets van 50 minuten).

Voortschrijdend gemiddelde

Het voortschrijdend gemiddelde is het gemiddelde van alle tot dan toe behaalde cijfers, waarbij de bijbehorende wegingsfactoren zijn gehanteerd. Elk volgend rapport is dus gebaseerd op alle tot dan toe behaalde cijfers.

Inhaaltoetsen

Bij een door geoorloofd verzuim gemiste toets wordt "inhalen" in Magister ingevoerd. Per periode wordt het gemiste werk ingehaald op het daarvoor georganiseerde inhaalmomenten. De docent plaatst deze leerlingen bij het daarvoor georganiseerde inhaalmoment en levert de toets aan in het daarvoor bestemde postvak op het examensecretariaat. Deze toets dient een andere versie te zijn van de eerder gegeven toets. Indien een leerling niet verschijnt bij het inhaalmoment in leerjaar 3 en 4, krijgen de leerling en ouders een brief met daarin de uiterste inleverdatum om de cijferadministratie compleet te maken. Wordt hier geen gehoor aan gegeven krijgt de leerling voor die toets/opdracht het cijfer 1 toegekend.

Herkansingen

De toetsen van leerjaar 1 t/m 3 zijn NIET herkansbaar.

"Stille Week"

Ten behoeve van de rust voor de leerlingen worden in de week voorafgaande aan een toetsweek géén toetsen meer gegeven. Wel is het mogelijk om in die week het inlevermoment van praktische opdrachten te plannen of een formatieve toets af te nemen.

PTA

In het Programma van Toetsing en Afsluiting wordt aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma deel uitmaken van het SE, de verdeling van de examenstof over de toetsen van het SE, de wijze waarop het SE plaatsvindt, alsmede de regels die aangeven op welke wijze het cijfer voor het SE voor een kandidaat tot stand komt. Het SE wordt afgenomen in drie perioden. Toetsen die niet meetellen voor de bepaling van het schoolexamencijfer worden voortgangstoetsen genoemd. Ook deze toetsen worden in het PTA vermeld, maar staan ook aangegeven in de reguliere lesplanning (studiewijzers). Na ieder (summatief) toetsmoment wordt een goed gestructureerd feedbackmoment ingelast.

SCHOOLEXAMEN

De inhoud en vorm van het schoolexamen worden door de vakgroep bepaald in overeenstemming met de eisen van OC&W. De vakgroep stelt het PTA samen volgens de gestelde randvoorwaarden en is verantwoordelijk voor een evenwichtige opbouw ervan.

- toetsopgaven worden door de vakgroep opgesteld
- de vakgroepen evalueren jaarlijks de schoolexamens. Daarbij komen aan de orde:
  - een eventuele discrepantie van meer dan 0,5 punt tussen de resultaten van het schoolexamen en de resultaten van het centrale examen
  - de verhouding tussen de huidige resultaten en die van de voorafgaande jaren
- de schoolleiding en examencommissie zien er op toe dat de gemaakte afspraken worden nageleefd
- elke vakdocent monitort frequent de studieresultaten van de leerlingen in de examenklassen en gebruikt die informatie bij de leerlingbegeleiding ter bevordering van het leerproces. Daarbij is het geven en verwerken van feedback na toetsen structureel ingebouwd in het onderwijs.

Inhoud van het schoolexamen

In principe ligt de vaststelling van het PTA bij de verantwoordelijke vakgroep, waarbij de school streeft naar een zo groot mogelijke uniformiteit. Het SE bestaat uit een examendossier. Dit is het geheel van de onderdelen van het SE, gedocumenteerd in de vorm van een uitgebreide lijst van cijfermatige en andersoortige beoordelingen. De eisen waaraan praktische opdrachten moeten voldoen en de deadline voor het inleveren worden per vak door de docent aan de leerlingen meegedeeld.

Het SE omvat voor GT tevens een profielwerkstuk. Dit is een werkstuk en een presentatie, waarin op geïntegreerde wijze voor het profiel relevante kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen. Alle relevante info m.b.t. het profielwerkstuk (eisen, beoordeling, fase-indeling etc..) worden aan de kandidaten aan het begin van het jaar meegedeeld.

Tot slot omvat het SE handelingsdelen. Alle relevante info m.b.t. handelingsdelen (eisen, beoordeling, inlevermoment etc..) worden aan de kandidaten door de vakdocent meegedeeld.

Ziekte en verzuim

Indien een kandidaat door ziekte of een andere geldige reden een schoolexamen mist, kan deze toets worden ingehaald. Wanneer een kandidaat zonder geldige reden niet aan een SE-sessie kan deelnemen, valt dit onder een onregelmatigheid. Zie kopje onregelmatigheden.

Herkansbaarheid schoolexamens

- Leerlingen mogen per periode twee toetsen uit de toetsweek herkansen (zie PTA voor herkansbare toetsen). Deze herkansmomenten liggen vast in het jaarrooster. Het verzoek tot herkansing moet schriftelijk door de kandidaat worden ingediend bij de examensecretaris op de daarvoor vastgestelde datum middels het verstrekte formulier.
- Deze toets dient een andere versie te zijn van de eerder gegeven toets.
- Voor elke herkansing geldt het hoogste cijfer.
- Praktische opdrachten, luistertoetsen, mondelinge examens en opdrachten die deel uit maken van het handelingsdeel kunnen niet worden herkanst. Deze onderdelen kunnen dus niet in de toetsweek afgenomen worden. LO is hierbij buiten beschouwing gelaten.

Onregelmatigheden

Indien een kandidaat zich ten aanzien van enig deel van de voortgangstoetsen en/of het schoolexamen aan enige onregelmatigheid* schuldig maakt, wordt hiervan een proces verbaal opgemaakt. Op basis van deze verslaglegging zal de directeur maatregelen nemen in samenspraak met de examencommissie en de examensecretaris. Maatregelen die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:

- het toekennen van het cijfer 1 aan een toets
- het ongeldig verklaren van één of meer reeds afgelegde toetsen. De leerling krijgt in dat geval de mogelijkheid om de toets opnieuw te maken tijdens het herkansingsmoment.

*Voorbeelden van onregelmatigheden zijn het niet inleveren van (delen van) het examenwerk en beweren dit wel te hebben gedaan, het niet tijdig of onvolledig inleveren of afronden van een praktische opdracht of materiaal voor een mondeling schoolexamen of handelingsdeel, examenwerk van een ander inleveren alsof het eigen werk betreft, het plegen van plagiaat op welke manier dan ook, het citeren van bronnen zonder bronvermelding, gebruik maken van ongeoorloofde hulpmiddelen, afkijken of gelegenheid geven tot afkijken, overleggen met medeleerlingen tenzij dit is toegestaan, bij toiletbezoek op welke manier dan ook informatie uitwisselen en/of aanwijzingen geven aan medeleerlingen, het niet in de examenstand zetten of niet-resetten van de grafische rekenmachine, het gebruik van een (grafische) rekenmachine als dit niet is toegestaan, multimedia-apparatuur en/of een ander hulpmiddel van welke aard dan ook (anders dan toegestaan) in het bezit hebben tijdens een examen, op welke manier dan ook contact hebben met anderen in of buiten de examenlocatie, bij de bespreking van examenwerk antwoorden verbeteren, ongeoorloofde afwezigheid bij een examen, het plegen van fraude.

Voor overige regelingen verwijzen we naar het PTA en het Examenreglement. Daar waar afspraken in dit toetsbeleid in strijd zijn met het PTA en/of het Examenreglement, zijn PTA en Examenreglement leidend.

TOETSEN IN LEERJAAR 1 T/M 3

Algemeen

- Toetsen worden minimaal één week voorafgaand aan het toetsmoment opgegeven en genoteerd in Magister.
- Er worden maximaal twee toetsen per dag gegeven.
- Leerlingen krijgen altijd de mogelijkheid gemaakt werk in te zien en na te bespreken met de betreffende docent.
- In de week voorafgaand aan de toets wordt geen nieuwe toetsstof meer aangeboden.
- Toetsen worden binnen 10 werkdagen nagekeken en ingevoerd in Magister. Na iedere (summatieve) toets wordt een goed gestructureerd feedbackmoment ingelast.
- Toetsen hebben een uniform voorblad met daarop de volledige naam van de leerling, het vak, de docent, de normering en de weging
- Toiletbezoek tijdens toetsen is niet toegestaan.
- Toetsduur bedraagt in leerjaar 1 en 2 50 minuten en in leerjaar 3 in de toetsweek max 50/100 minuten
- Herkansen niet mogelijk
- Meertijders krijgen 20% extra tijd

Afname toetsen

- Het is vooraf duidelijk welke hulpmiddelen mogen worden gebruikt, welke materialen op tafel mogen liggen, wat de regels zijn omtrent het stellen van vragen/toiletbezoek, wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn.
- Onregelmatigheden, zoals spieken, kunnen leiden tot maatregelen

Inhalen

- Bij geoorloofde absentie (GA) wordt 'inhalen' in Magister ingevoerd.
- Een leerling dient de toets in te halen tijdens het eerstvolgende daarvoor geplande inhaalmoment. Deze toets dient een andere versie te zijn van de eerder gegeven toets. Gebeurt dit niet, dan wordt door de vakdocent de ouders telefonisch op de hoogte gebracht en een notitie in Magister gezet.
- De leerling en ouders krijgen in leerjaar 3 een brief met daarin de uiterste inleverdatum om de cijferadministratie compleet te maken. Wordt hier geen gehoor aan gegeven krijgt de leerling voor die toets/opdracht het cijfer 1 toegekend.

TOETSEN IN HET EXAMENJAAR

Algemeen

- Toetsen worden minimaal één week voorafgaand aan het toetsmoment opgegeven en genoteerd in Magister.
- Er worden maximaal twee toetsen per dag gegeven.
- Leerlingen krijgen altijd de mogelijkheid gemaakt werk in te zien en na te bespreken met de betreffende docent.
- In de week voorafgaand aan de toets wordt geen nieuwe toetsstof meer aangeboden.
- In de week waarin een toetsweek start worden geen toetsen gegeven.
- Toetsen worden binnen 10 werkdagen nagekeken en ingevoerd in Magister. Na iedere (summatieve) toets wordt een goed gestructureerd feedbackmoment ingelast.
- De toetsduur bedraagt in de toetsweek max 100 minuten
- Meertijders krijgen 20% extra tijd bij andere toetsen dan het eindexamen

Afname toetsen

- Het is vooraf duidelijk welke hulpmiddelen mogen worden gebruikt, welke materialen op tafel mogen liggen, wat de regels zijn omtrent het stellen van vragen/toiletbezoek, wat leerlingen moeten doen als ze klaar zijn.
- Onregelmatigheden, zoals spieken, kunnen leiden tot maatregelen
- De normering is op de toets zichtbaar voor leerlingen.

Inhalen

- Bij geoorloofde absentie (GA) wordt 'inhalen' in Magister ingevoerd.
- Per periode wordt het gemiste werk ingehaald op het daarvoor georganiseerde inhaalmoment. Deze toets is een andere versie van de eerder gegeven toets.
- De leerling en ouders krijgen een bief met daarin de uiterste inleverdatum om het examendossier compleet te maken. Wordt hier geen gehoor aan gegeven krijgt de leerling voor die toets/opdracht het cijfer 1 toegekend.

Herkansingen

- Toetsen die samen een SE-cijfer vormen (dossiertoetsen), praktische opdrachten, luistertoetsen, mondelinge examens en/of opdrachten die deel uit maken van het handlingsdeel zijn niet herkansbaar.
- Leerlingen mogen per periode twee schoolexamens herkansen (zie PTA voor herkansbare toetsen). Deze herkansingen liggen vast in het jaarrooster. Het verzoek tot herkansing moet schriftelijk door de kandidaat worden ingediend bij de examensecretaris op de daarvoor vastgestelde datum middels het verstrekte formulier.
- Deze toets dient een andere versie te zijn van de eerder gegeven toets. Voor elke herkansing geldt het hoogste cijfer.